

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Καλοκαιρινές ποιητικές εικόνες»

Συγγραφή: ΔΕΣΤΕΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Εφαρμογή: ΚΙΟΥΣΗ ΕΛΕΝΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Καλοκαιρινές ποιητικές εικόνες.

Εφαρμογή σεναρίου

Ελένη Κιούση

Δημιουργία σεναρίου

Γεώργιος Δεστές

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

Δημοτικό Σχολείο Ελεώνα-Θήβας

Χρονολογία

Από 20/04/2015 έως 30/04/2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Γλώσσα Γ΄ Δημοτικού, τεύχος γ΄, ενότητα 3: «Γιορτή και ξενοιασιά», Τίτλος: «Το καλοκαίρι».

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Ι. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Γλώσσα

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Αισθητική Αγωγή: Εικαστικά

Αισθητική Αγωγή: Μουσική

Μαθηματικά

Γεωγραφία

Κοινωνική και πολιτική Αγωγή

Μελέτη Περιβάλλοντος

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Αγωγή Υγείας

Ερευνητικές Εργασίες – Project

Ευέλικτη Ζώνη

Περιβαλλοντική Αγωγή

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 13 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής

II Εικονικός χώρος

Ιστολόγιο ή wiki τάξης.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Προϋποθέσεις για την επιτυχή εφαρμογή του σεναρίου είναι οι μαθητές να έχουν βασικές γνώσεις χρήσης Η/Υ (ονομασία και αποθήκευση αρχείων, εργασία σε δύο

παράθυρα), να κατέχουν βασικές δεξιότητες πληκτρολόγησης και χρήσης του επεξεργαστή κειμένου, του λογισμικού παρουσίασης, του λογισμικού δημιουργικής έκφρασης ([Tux Paint](#) ή [RNA](#)), να γνωρίζουν την εικαστική έκφραση του κολάζ και, τέλος, να έχουν βασικές δεξιότητες πλοήγησης στο διαδίκτυο, χρήσης της μηχανής αναζήτησης και του ηλεκτρονικού λεξικού.

Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει βασικές δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή, να έχει μελετήσει τα περιβάλλοντα που προβλέπονται στο σενάριο, να έχει φροντίσει να είναι τα φύλλα εργασίας άμεσα διαθέσιμα στους μαθητές. Επίσης, θα πρέπει να γνωρίζει τη λειτουργία των εργαλείων συνεργατικής γραφής και να έχει ετοιμάσει τα σχετικά έγγραφα ([google docs](#)), που προβλέπονται στο σενάριο, να γνωρίζει τη μετατροπή ενός αρχείου ΠΕΚ σε ψηφιακό βιβλίο μέσω της εφαρμογής [yumpu](#) και τον τρόπο με τον οποίο ενσωματώνεται στο ιστολόγιο της τάξης. Τέλος, θα πρέπει να αναπτύσσει δραστηριότητες που προάγουν την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, τη συνεργατική και διερευνητική μάθηση, την κριτική αντίληψη και την περιβαλλοντική συνείδηση.

Σχετικά με την υλικοτεχνική υποδομή, θα πρέπει να υπάρχει ικανοποιητικός αριθμός Η/Υ, προβολέας ή διαδραστικός πίνακας, σύνδεση στο διαδίκτυο, εγκατεστημένα τα λογισμικά γενικής χρήσης (επεξεργαστής κειμένου και λογισμικό παρουσίασης) και ένα λογισμικό δημιουργικής έκφρασης (Tux Paint, RNA). Τέλος, θα χρειαστεί να έχει γίνει μια πρώτη γνωριμία με το εργαλείο δημιουργίας αφίσας, το GlogsterEdu.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Γεώργιος Δεστές, «Καλοκαιρινές ποιητικές εικόνες», Γ' Δημοτικού

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο ασχολείται με την καλλιτεχνική προσέγγιση ενός θέματος οικείου στα παιδιά, το καλοκαίρι. Με αφορμή το ομώνυμο ποίημα του Κωστή Παλαμά που υπάρχει στο τελευταίο μάθημα του βιβλίου της γλώσσας, τα παιδιά ήρθαν σε επαφή με διάφορες μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης, όπως τα λεξιγραφήματα, το κολάζ, τη ζωγραφική, την ποιητική έκφραση και τη σημασία της σωστής απαγγελίας, τη μουσική που προκύπτει από την μελοποίηση των ποιημάτων, το τηλεοπτικό σποτ και την αφίσα.

Σκοπός ήταν να αναδειχθεί η δημιουργικότητα των μαθητών, να αξιοποιηθεί η φαντασία τους και να εκφράσουν τις λέξεις, τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους μέσα από ευχάριστες καλλιτεχνικές δραστηριότητες.

Οι μαθητές δημιούργησαν τα δικά τους λεξιγραφήματα με λέξεις, αντικείμενα και συναισθήματα σχετικά με το καλοκαίρι. Αναζήτησαν, με τις ίδιες λέξεις, σχετικές εικόνες στη μηχανή αναζήτησης και έφτιαξαν με αυτές κολάζ, διάβασαν ποιήματα και ασχολήθηκαν με την ομοιοκαταληξία, άκουσαν μελοποιημένα ποιήματα για να αντιληφθούν τον ρυθμό που κρύβει ένα ποίημα, δημιούργησαν τα δικά τους ποιήματα, τα οποία εικονογράφησαν και ψηφιοποίησαν. Ασχολήθηκαν επίσης με τη δομή ενός τηλεοπτικού μηνύματος και τη δομή του κειμενικού είδους της αφίσας, ενεπλάκησαν σε δραστηριότητες κριτικού γραμματισμού προσδιορίζοντας τα βασικά δομικά στοιχεία των μηνυμάτων που περιέχονταν στα παραπάνω κειμενικά είδη και έφτιαξαν τα δικά τους συνθήματα, που αφορούσαν την προστασία των θαλασσών και των παραλιών. Τέλος, προσέγγισαν κι ένα σύγχρονο περιβαλλοντικό πρόβλημα που είναι η εξοικονόμηση νερού, προσδιόρισαν το πρόβλημα, αναζήτησαν λύσεις και πρότειναν οδηγίες σωστής χρήσης του. Παράλληλα, οι μαθητές ασχολήθηκαν με τις

γραμματικές και γλωσσικές δραστηριότητες που αφορούσαν τη σύνταξη οδηγιών, μετατρέποντας την οριστική έγκλιση σε προστακτική ενεστώτα και ασχολήθηκαν με πραγματικά μαθηματικά προβλήματα που αφορούσαν την εξοικονόμηση νερού.

Τέλος, αναδείχτηκαν δεξιότητες νέων γραμματισμών, όπως: δεξιότητες αναζήτησης εικόνων αξιοποιώντας τις μηχανές αναζήτησης, δεξιότητες αναζήτησης λημμάτων στο ηλεκτρονικό λεξικό, δεξιότητες σύνθεσης συνθημάτων που ενσωματώθηκαν σε αφίσα, αξιοποιώντας ένα ηλεκτρονικό εργαλείο (EduGlogster).

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το συγκεκριμένο σενάριο αντλεί το θεωρητικό του υπόβαθρο από τις θεωρίες του κοινωνικού εποικοδομητισμού, ο οποίος δίνει έμφαση στο κοινωνικο-πολιτισμικό πλαίσιο και στην κοινωνική αλληλεπίδραση. Ο Vygotsky (1993), υποστηρίζει την αξία της σκαλωσιάς (scaffolding), που παρέχει ο εκπαιδευτικός, προκειμένου να προχωρήσουν οι μαθητές του στο επόμενο επίπεδο της ζώνης επικείμενης ανάπτυξης (zone of proximal development).

Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην καθημερινή διδακτική πρακτική οδήγησε στη δημιουργία εμπλουτισμένων περιβαλλόντων μάθησης, στα οποία οι μαθητές οικοδομούν τις γνώσεις τους συνεργατικά και αναπτύσσουν την κριτική και δημιουργική σκέψη τους παράλληλα με τις γνωστικές και μεταγνωστικές στρατηγικές τους (Μακράκης 2000· Κόμης 2004· Ράπτης & Ράπτη 2006· Σολομωνίδου 2006). Η χρήση των σύγχρονων τεχνολογικών περιβαλλόντων για την ανάγνωση, τη γραφή και την κατανόηση της ποίησης δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια πολυτροπική προσέγγιση της διδασκαλίας, στην οποία αξιοποιούνται κι άλλα σημειωτικά συστήματα έκφρασης, εκτός του γλωσσικού (Νικολαΐδου 2009). Έτσι, μέσα από την αξιοποίηση των εικαστικών τεχνικών και την κατασκευή πολυτροπικών κειμένων,

αλλάζει ο τρόπος επικοινωνίας με το κείμενο, στο οποίο τα συστατικά του δε λειτουργούν ως καλλωπιστικά στοιχεία, αλλά ως βασικά εργαλεία πρόσληψης και κατανόησης του κειμένου μέσα από τους κανόνες και την τεχνική μιας άλλης τέχνης. Παράλληλα, η δυναμική των ψηφιακών μέσων προσφέρει στους μαθητές τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν με το ποίημα χρησιμοποιώντας την τεχνολογία με τρόπο που έχει νόημα γι' αυτούς (Hughes, 2007). Η επικοινωνία με το κείμενο περνά μέσα από την κατανόηση του λόγου που παράγεται από τα υποκείμενα που συμμετέχουν σε αυτό (Χατζησαββίδης, 2003) και αναδεικνύει, επίσης, τον επικοινωνιακό χαρακτήρα της γλώσσας που προϋποθέτει τη βελτίωση των επικοινωνιακών δυνατοτήτων των μαθητών (Χαραλαμπίδης, & Χατζησαββίδης 1997).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες:

- να εκφράσουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους μέσα από καλλιτεχνικές δραστηριότητες·
- να καλλιεργήσουν και να αναδείξουν τη δημιουργικότητά τους·
- να γνωρίσουν ένα σύγχρονο περιβαλλοντικό πρόβλημα·
- να αντιληφθούν πως η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος έχει να κάνει με τη στάση ζωής του καθενός και τις καθημερινές του συνήθειες·
- να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα εξοικονόμησης νερού και αλλαγής των καθημερινών τους συνηθειών·
- να καλλιεργήσουν συνεργατικές κι επικοινωνιακές δεξιότητες εμπλεκόμενοι σε δραστηριότητες που απαιτούν ομαδικές και συνεργατικές εργασίες·

- να αναπτύξουν δεξιότητες που αφορούν την παρουσίαση της δουλειάς τους στην ολομέλεια·
- να αναπτύξουν δεξιότητες διαλογικής επικοινωνίας και δημιουργικής έκφρασης·
- να αναγνωρίσουν την αξία της απαγγελίας ποιημάτων.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να αποκτήσουν δεξιότητες ανάγνωσης, κατανόησης και απόλαυσης ενός ποιήματος·
- να δημιουργήσουν ποιήματα με ομοιοκαταληξία·
- να καλλιεργήσουν δεξιότητες προφορικής παρουσίασης·
- να καλλιεργήσουν τον προφορικό και το γραπτό τους λόγο·
- να διευρύνουν το λεξιλόγιό τους·
- να γνωρίσουν τα δομικά στοιχεία ενός τηλεοπτικού μηνύματος και να κατακτήσουν δεξιότητες αποκωδικοποίησης των πληροφοριών του·
- να γνωρίσουν τα δομικά στοιχεία μιας αφίσας και τους τρόπους που αναδεικνύονται τα μηνύματα·
- να δημιουργήσουν δικές τους αφίσες που να περιέχουν περιβαλλοντικά μηνύματα·
- να μάθουν να μετατρέπουν κείμενα από την οριστική έγκλιση στην προστακτική, συντάσσοντας οδηγίες.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να αποκτήσουν δεξιότητες πλοήγησης σε ιστοσελίδες·
- να καλλιεργήσουν βασικές δεξιότητες χρήσης του Η/Υ, χρήσης πληκτρολογίου και ποντικιού, αποθήκευσης αρχείων·

- να εκφράσουν τις σκέψεις τους και τα συναισθήματά τους με λεξιγραφήματα ([wordle](#), [tagxedo](#)).
- να εξασκηθούν στην αναζήτηση εικόνων και να δημιουργήσουν με αυτές ψηφιακό κολάζ ([befunky](#)).
- να εξοικειωθούν με τον χειρισμό του [ηλεκτρονικού λεξικού](#) (*Αντίστροφο Λεξικό Αναστασιάδη-Συμεωνίδη*) και τη διαδικασία αναζήτησης λέξεων πληκτρολογώντας την κατάληξη.
- να εξοικειωθούν με λογισμικά δημιουργικής έκφρασης ([Tux Paint](#) ή [RNA](#)).
- να εμπλακούν σε δραστηριότητες κριτικού γραμματισμού, ελέγχοντας την υποκειμενικότητα ενός τηλεοπτικού μηνύματος.
- να δημιουργήσουν τα δικά τους ποιήματα στα οποία θα ενσωματώσουν εικόνες.
- να εξοικειωθούν με τη διαδικασία ψηφιοποίησης ενός αρχείου ΠΕΚ μέσω της εφαρμογής [yumpu](#).
- να δημιουργήσουν τα δικά τους συνθήματα και να τα αποδώσουν με πολυτροπικό κείμενο σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον δημιουργίας αφίσας.
- να εξοικειωθούν με τη διαδικασία συνεργατικής γραφής και να γνωρίσουν τη λειτουργία των αντίστοιχων web2.0 περιβαλλόντων ([google docs](#)).

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές ενεπλάκησαν σε ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες, συνεργάστηκαν στα πλαίσια της ομάδας, εκφράστηκαν καλλιτεχνικά, διάβασαν ποιήματα, αντιλήφθηκαν τη σημασία της απαγγελίας ποιημάτων, αποκωδικοποίησαν τηλεοπτικά μηνύματα, ασκήθηκαν σε δεξιότητες κριτικού γραμματισμού μελετώντας τα δομικά στοιχεία του τηλεοπτικού μηνύματος, γνώρισαν το κειμενικό είδος της αφίσας και ασκήθηκαν σε δημιουργικές δραστηριότητες με την ανάπτυξη του δικού τους μηνύματος χρησιμοποιώντας σχετικό περιβάλλον δημιουργίας αφίσας. Η εκπαιδευτικός, ακολουθώντας τις αρχές του εποικοδομισμού, λειτούργησε ως

εμπυχωτής, διευκολυντής και καθοδηγητής. Σκοπός ήταν να καλλιεργήσει δεξιότητες δημιουργικής σκέψης και έκφρασης, έτσι ώστε τα παιδιά να παραγάγουν πρωτότυπες ιδέες και να εκφραστούν δημιουργικά. Περισσότερες λεπτομέρειες και διεξοδικότερη ανάλυση υπάρχει στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για το σενάριο αποτέλεσε το τελευταίο μάθημα του βιβλίου του μαθητή (*Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Δημοτικού, γ' τεύχος, σ. 68*), με τίτλο: «Το καλοκαίρι». Αξιοποιήθηκε, επίσης, ο καταγισμός ιδεών σχετικά με λέξεις, αντικείμενα και συναισθήματα που σχετίζονταν με το καλοκαίρι. Ακολούθησαν ερωτήσεις σχετικές με τις καλοκαιρινές διακοπές όπως: πού θα πάνε διακοπές με την οικογένειά τους, ποια είναι η αγαπημένη τους εποχή και άκουσαν το [τραγούδι](#) του Κ. Παλαμά, από τους μαθητές του 1^{ου} Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου Ξυλοκάστρου.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το παρόν σενάριο εντάσσεται στην τελευταία ενότητα της γλώσσας και στο τέλος του διδακτικού έτους. Συμβαδίζει με τους στόχους της ενότητας «Γιορτή και ξενοιασιά» του βιβλίου της *Γλώσσας (γ' τεύχος)*, της Γ' Δημοτικού (Ιντζίδης, Παπαδόπουλος, Σιούτης, & Τικτοπούλου 2010). Συγχρονίζεται με το Α.Π.Σ και Δ.Ε.Π.Π.Σ. για τη Γ' τάξη Δημοτικού στα μαθήματα της Νεοελληνικής Γλώσσας καθώς και της Μελέτης Περιβάλλοντος της ίδιας τάξης, των αξόνων γνωστικού περιεχομένου που αφορούν την «Αλληλεπίδραση ανθρώπου-περιβάλλοντος. Ο τόπος όπου ζω – προστασία του τόπου μου».

Επιδιώκει, επίσης, την εξερεύνηση ενός περιβαλλοντικού προβλήματος, την εξοικονόμηση νερού, το οποίο σχετίζεται με τις καθημερινές μας συνήθειες. Προσπαθεί να αναδείξει την αξία αγαθών που θεωρούμε δεδομένα, όπως το νερό και

την αξία των συμπεριφορών και στάσεων ζωής που καθιστούν τους μαθητές ενεργούς πολίτες.

Συμβαδίζει, τέλος, με το επιστημονικό πεδίο Τέχνες–Πολιτισμός, των νέων πιλοτικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς αξιοποιεί τις ΤΠΕ για να στηρίξει την καλλιτεχνική έκφραση των μαθητών και να τους εισαγάγει σε εναλλακτικούς τρόπους επικοινωνίας.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο σενάριο αναπτύχθηκαν συνεργατικές δραστηριότητες που ενθάρρυναν τον διάλογο, την ενεργητική συμμετοχή, τη διερευνητική μάθηση, τον κριτικό γραμματισμό, αξιοποιώντας διδακτικά τις ΤΠΕ και τα συνεργατικά περιβάλλοντα μάθησης και γραφής web2.0. Συγκεκριμένα αξιοποιήθηκαν λογισμικά κι εργαλεία όπως:

- Διαδικτυακή εφαρμογή συνεργατικής δημιουργίας σύννεφων λέξεων και λεξιγραμμάτων: www.tagxedo.com & www.wordle.net.
- Μηχανή αναζήτησης: www.google.gr
- Web2.0 εργαλεία συνεργατικής γραφής και παρουσίασης (google docs & google presentation)
- Διαδικτυακό εργαλείο δημιουργίας αφίσας: ThingLink.com
- [Ηλεκτρονικό λεξικό](#)
- Διαδικτυακή εφαρμογή δημιουργίας κολάζ: <http://www.befunky.com/>
- [Λογισμικό της γλώσσας Α΄ και Β΄ τάξης.](#)
- Εφαρμογή δημιουργίας ψηφιακού βιβλίου: yumpu.

Κείμενα

Χρησιμοποιήθηκαν:

- Ποιήματα για το καλοκαίρι από το [Σπουδαστήριό του Νέου Ελληνισμού.](#)

- [Ιστοσελίδα](#) με μερικά ποιήματα από τους μαθητές τριών δημοτικών σχολείων της Πάτρας.

Ιστοσελίδες

- Ιστοσελίδα της Ελληνικής Ένωσης προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, [HELMERA](#)
- Ιστοσελίδα του [Μικρού Αναγνώστη](#)
- Ιστοσελίδα της ΕΥΑΘ, που αναφέρεται σε μερικές απλές [συμβουλές εξοικονόμησης νερού](#)

Διαδικτυακά βίντεο

- Ντοκιμαντέρ από τον Εξάντα με τίτλο [«Πωλείται Ζωή»](#).
- Μελοποιημένο ποίημα του Κωστή Παλαμά με τίτλο [«Το καλοκαίρι»](#), από τους μαθητές του 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου Ξυλοκάστρου.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

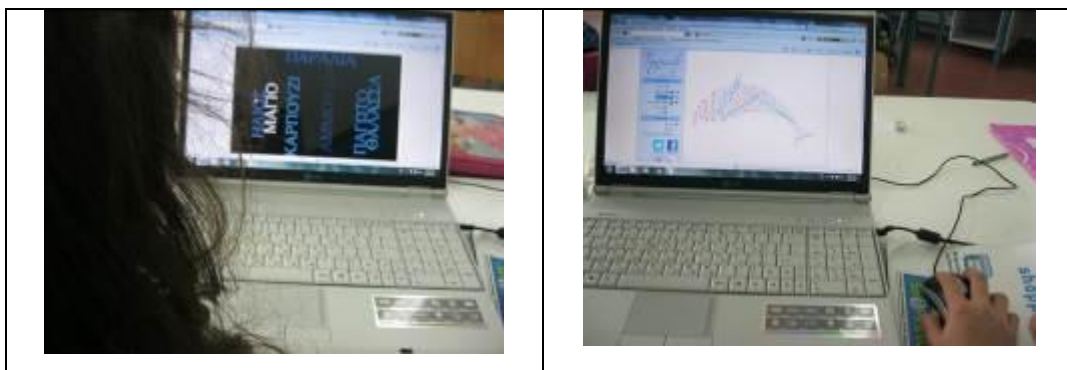
1η & 2η διδακτική ώρα

Αφόρμηση για το πρώτο διδακτικό δίωρο, αποτέλεσε η διερεύνηση των πρότερων γνώσεων των μαθητών. Ζητήθηκε από τα παιδιά, ακολουθώντας τις οδηγίες του [φύλλου εργασίας 1](#), να αναφέρουν τις λέξεις που έρχονταν αυθόρμητα στο μυαλό τους και σχετίζονταν με το καλοκαίρι. Στη συνέχεια, κατέγραψαν τα συναισθήματά τους και τέλος, ως επέκταση της πρώτης δραστηριότητας του βιβλίου, τους ζητήθηκε να καταγράψουν τα αντικείμενα που θα μπορούσαν να βρουν με τους φίλους τους σε μια παραλία. Η καταγραφή των λέξεων και για τις τρεις δραστηριότητες πραγματοποιήθηκε αρχικά, σε ένα έγγραφο του επεξεργαστή κειμένου και κατόπιν μεταφέρθηκαν στα διαδικτυακά εργαλεία προσέχοντας να γραφούν με τον ίδιο τρόπο (δηλαδή να αρχίζουν όλες με μικρό γράμμα και να έχουν τη σωστή ορθογραφία).

Οι δύο πρώτες εργασίες έγιναν στο [wordle](#) και η τρίτη εργασία έγινε στο εργαλείο [tagxedo](#), με τη διαδικασία της αντιγραφής–επικόλλησης. Οι μαθητές/τριες είδαν να σχηματοποιούνται οι λέξεις και να παίρνουν διάφορες μορφές ιδιαίτερα όταν εργάστηκαν στο εργαλείο [tagxedo](#), όπου είχαν τη δυνατότητα να επιλέγουν το σχήμα και να σχηματίζονται τα λεξιγραφήματά τους (Συνοδευτικό>υλικό>φάκελος>Λεξιγραφήματα).

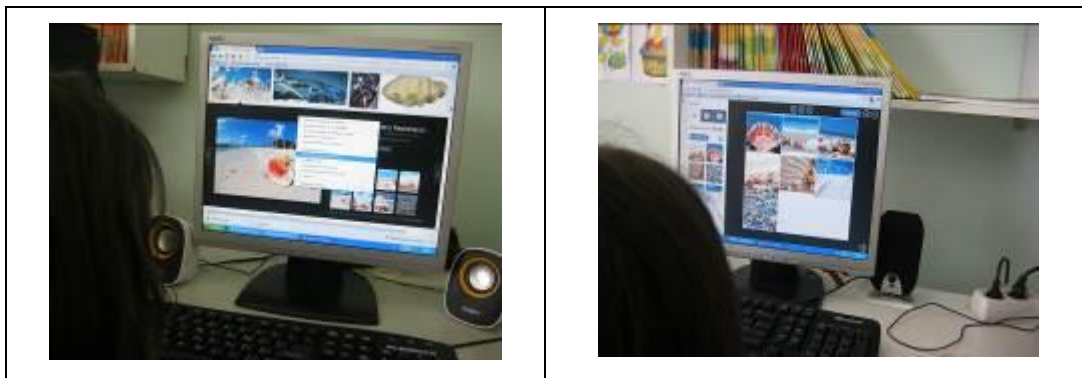
Τεκμήρια

Επεκτείνοντας τις εικαστικές παρεμβάσεις ζητήθηκε από τους μαθητές να κατασκευάσουν ένα κολάζ με τα αντικείμενα που κατέγραψαν στην προηγούμενη δραστηριότητα. Απαιτήθηκε να αναζητήσουν εικόνες από μια [μηχανή αναζήτησης](#) χρησιμοποιώντας τις λέξεις που αφορούσαν τα αντικείμενα της δραστηριότητας. Τις εικόνες αυτές τις αποθήκευσαν σε έναν φάκελο στον υπολογιστή τους και η κάθε ομάδα δημιούργησε με αυτές ένα κολάζ στη διαδικτυακή εφαρμογή <http://www.befunky.com/>. Τα κολάζ που έφτιαξαν τα αποθήκευσαν και τα παρουσίασαν στην ολομέλεια της τάξης, στο τέλος της δραστηριότητας (Συνοδευτικό>υλικό>φάκελος>εικόνες_παραλίας και Συνοδευτικό>υλικό>φάκελος>Κολάζ).

Τεκμήρια

Η πρώτη δραστηριότητα αξιολογείται θετικά, διότι οι μαθητές ευχαριστήθηκαν με τα σχήματα που δημιούργησαν και είδαν να παίρνουν μορφή οι λέξεις τους. Οι εργασίες αυτές ήταν εισαγωγικές και δεν απαιτήθηκαν ιδιαίτερες γνώσεις για την κατασκευή τους. Δόθηκε έμφαση στην εικαστική έκφραση και δημιουργία, είδαν να οπτικοποιούνται οι λέξεις και τις εξέφρασαν εικαστικά με ένα κολάζ.

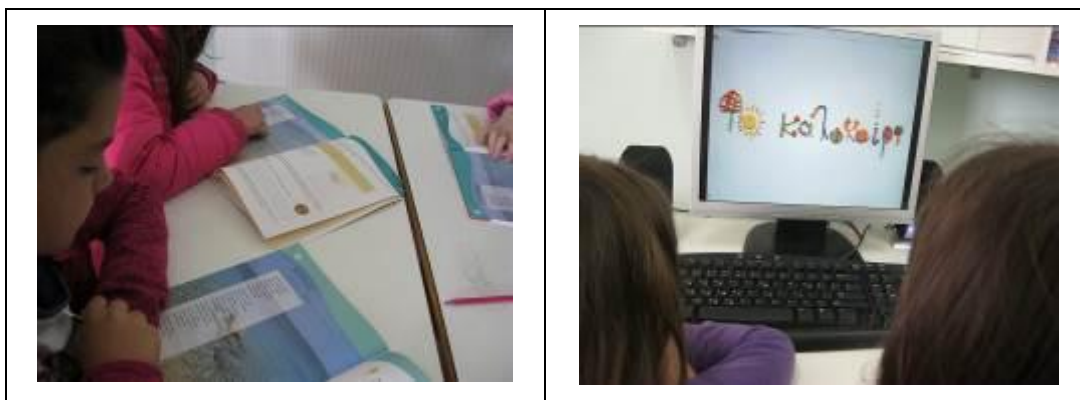
3η & 4η διδακτική ώρα

Στο δεύτερο διδακτικό δίωρο αξιοποιήθηκαν οι λέξεις του ποιήματος «[Το καλοκαίρι](#)» της σελίδας 68 του τρίτου τεύχους της *Γλώσσας*, για να δημιουργήσουν τα δικά τους ποιήματα και έτσι να εκφραστούν μέσα από μια άλλη μορφή τέχνης, την ποίηση. Αρχικά, διάβασε η εκπαιδευτικός το ποίημα και ζήτησε από τους μαθητές να κλείσουν τα μάτια και να αφήσουν τη φαντασία τους ελεύθερη για να τους ταξιδέψει σε διάφορα καλοκαιρινά μέρη. Κατόπιν, το διάβασαν και οι μαθητές γιατί τους άρεσε και είπαν ότι «αναπολούν το καλοκαίρι και ανυπομονούν να έρθει για να αρχίσουν οι διακοπές, η ξενοιασιά, οι βόλτες στην παραλία και οι χαρούμενες τρέλες στη θάλασσα». Η δραστηριότητα αυτή πλαισιώθηκε με την εύρεση των ομοιοκαταληξιών του ποιήματος και με το άκουσμα του [τραγουδιού](#) από το βίντεο του 1^{ου} δημοτικού σχολείου Ξυλοκάστρου, που το είχαν μελοποιήσει με τη βοήθεια του μουσικού τους.

Αρκετοί μαθητές κατά την ώρα της προβολής, το τραγουδούσαν και εξέφρασαν τη γνώμη να το τραγουδήσουν κι εκείνοι στην εορτή λήξης του σχολικού έτους.

Τεκμήρια

Στη συνέχεια, ακολουθώντας τις οδηγίες του [φύλλου εργασίας 2](#), σχημάτισαν την ομοιοκαταληξία σε ένα ημιδομημένο ποίημα από το [λογισμικό της γλώσσας Α΄ και Β΄ τάξης](#) και έπειτα η κάθε ομάδα *απάγγειλε* το ποίημα με τον δικό της τρόπο.

Τεκμήρια

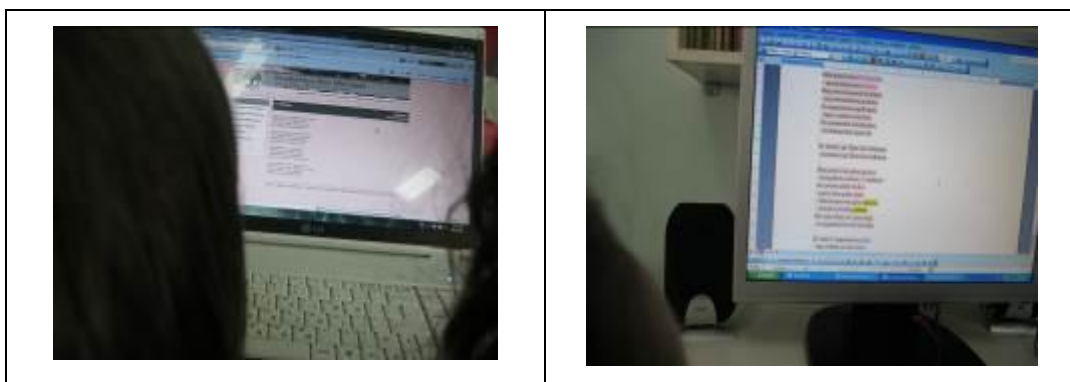

Τέλος, ζητήθηκε από τους μαθητές να επισκεφτούν την ιστοσελίδα του [Σπουδαστηρίου του Νέου Ελληνισμού](#). Από εκεί διάβασαν και απόλαυσαν μερικά ποιήματα, η κάθε ομάδα διάλεξε ένα, το μετέφερε στον επεξεργαστή κειμένου και χρωμάτισε με το ίδιο χρώμα τα ζευγάρια των λέξεων που σχημάτιζαν ομοιοκαταληξία. Αφού ολοκλήρωσαν τη δραστηριότητα, την παρουσίασαν στην

ολομέλεια βάζοντας το δικό τους ύφος απαγγελίας. Επιπροσθέτως, η εκπαιδευτικός παρουσίασε κάποια μελοποιημένα ποιήματα από τα παραπάνω –όπως [το θαλασσινό τριφύλλι](#) με τη Ρένα Κουμιώτη– για να αντιληφθούν τα παιδιά πως η ποίηση και η δυναμική του στίχου κρύβουν αρμονία και πως οι δημιουργοί (στιχουργοί-συνθέτες-ερμηνευτές) συνεργάζονται και αναδεικνύουν υπέροχα μουσικά δημιουργήματα. Ενδεικτικές εργασίες των μαθητών/-τριών βρίσκονται στον φάκελο (Συνοδευτικό>υλικό>Ποιήματα).

Τεκμήρια

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα δεν παρουσίασε κάποια δυσκολία και εξοικείωσε τους μαθητές με τις μορφές γραμματισμού που αφορούσαν την ποίηση (ομοιοκαταληξία, απαγγελία, ρυθμός, μουσική αρμονία).

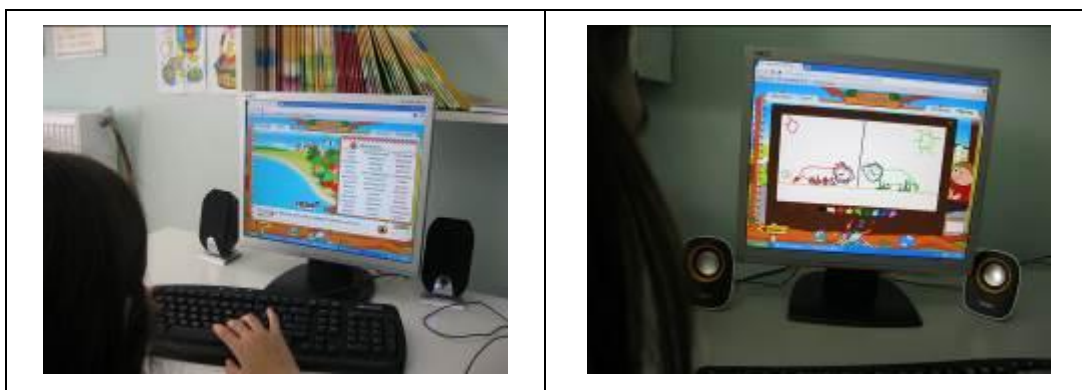
5η & 6η διδακτική ώρα

Στο δίωρο αυτό, τα παιδιά ασχολήθηκαν με την αφήγηση και την αναπλαισίωση ενός παραμυθιού, που αξιοποιήθηκε με το λογισμικό της Γλώσσας Α΄ & Β΄ Τάξης του Π.Ι. Οι μαθητές, ακολουθώντας τις οδηγίες του [φύλλου εργασίας 3](#), επέλεξαν το μενού με τον λύκο και τις τέσσερις εποχές. Ο λύκος του παραμυθιού, αναπλαισιωμένος από τον ρόλο του κακού λύκου, όπως εκείνος έχει περάσει στη λαϊκή μας παράδοση, τους

ταξίδεψε σε όμορφες ιστορίες. Τα παιδιά άκουσαν το παραμύθι, έμαθαν για την αξία της σωστής απαγγελίας και τη σημασία των σημείων στίξης, ασχολήθηκαν με την εποχή του καλοκαιριού, ταξίδεψαν μαζί με τον λύκο και την παρέα του στην κατασκήνωση όπου ετοίμασαν και το σχετικό ημερολόγιο. Το λογισμικό παρέχει αναλυτικές οδηγίες, τα παιδιά βίωσαν το παραμύθι με τους ήρωες και τη διαδικασία παραγωγής αφηγηματικού λόγου. Έγραψαν ένα ημερολόγιο, που αφορούσε τη δραστηριότητα της κάθε μέρας, σύμφωνα με αυτά που άκουσαν. Έτσι, για την πρώτη ημέρα (Δευτέρα) έγραψαν για το ταξίδι προς την κατασκήνωση, βάζοντας τις προτάσεις στη σειρά. Τη δεύτερη ημέρα (Τρίτη) έγραψαν προτάσεις για τον ουρανό, τη θάλασσα, την κατασκήνωση και τη φύση. Την τρίτη ημέρα (Τετάρτη) ετοίμασαν μερικές επιγραφές που αφορούσαν τη σωστή συμπεριφορά στην παραλία και την τελευταία μέρα (Πέμπτη) ασχολήθηκαν με ένα παραμύθι στο οποίο τοποθέτησαν τις κάρτες που δίνονταν από το λογισμικό, στη σωστή σειρά. Στη συνέχεια ζωγράρισαν και έγραψαν μια δική τους κάρτα και διηγήθηκαν τι είχε συμβεί στο παραμύθι που άκουσαν, ενώ αναγνώρισαν τα βασικά στοιχεία του αφηγηματικού λόγου συμπληρώνοντας κάτω από τις κάρτες τα εξής: «Ποιοι; Πού; Τι έκαναν;». Τέλος, έφτιαξαν τη δική τους ιστορία, την «παραμυθοσαλάτα τους», με εικόνες από διάφορα παραμύθια (Συνοδευτικό υλικό>Ημερολόγο).

Τεκμήρια

Με την ολοκλήρωση της εργασίας, η κάθε ομάδα παρουσίασε στην ολομέλεια της τάξης το δικό της ημερολόγιο, τις επιγραφές που είχαν γράψει, τις συμπληρωμένες κάρτες και την παραμυθοσαλάτα τους.

7η & 8η διδακτική ώρα

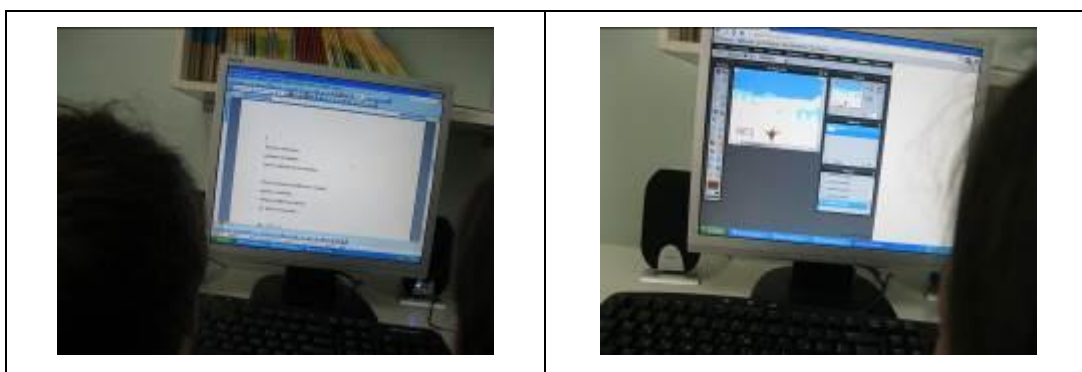
Στο δίωρο αυτό, οι μαθητές, δουλεύοντας σε ομάδες, εκφράστηκαν δημιουργικά, ελεύθερα και καλλιτεχνικά, δημιούργησαν τα δικά τους ποιήματα, τα οποία εικονογράφησαν και τα μετέτρεψαν σε ψηφιακό βιβλίο. Αρχικά, ακολούθησαν τις οδηγίες του [φύλλου εργασίας 4](#), διάβασαν ποιήματα που είχαν γράψει μαθητές ενός [άλλου σχολείου](#), πρόσεξαν την ομοιοκαταληξία και έγραψαν τα δικά τους, με τη βοήθεια του αντίστροφου [ηλεκτρονικού λεξικού](#). Στη συνέχεια, η κάθε ομάδα δημιούργησε μια εικόνα για το ποίημά της, με τη βοήθεια του on-line προγράμματος επεξεργασίας εικόνων [pixlr.com](#), στο οποίο αφού ζωγράφισαν μία σχετική εικόνα του καλοκαιριού, αντέγραψαν και επικόλλησαν στίχους από τα δικά τους ποιήματα. Αφού ολοκλήρωσαν την εικονογράφηση, συγκέντρωσαν όλα τα ποιήματα με τις ζωγραφιές σε ένα αρχείο και δημιούργησαν ένα ψηφιακό βιβλίο, ανεβάζοντάς το στην εφαρμογή [yumpu](#). Η δημιουργία των δικών τους ποιημάτων, αρχικά δυσκόλεψε τις ομάδες, αλλά με τη βοήθεια του [Αντίστροφου Ηλεκτρονικού Λεξικού](#) (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη), γράφοντας την κατάληξη κάποιας λέξης, έβρισκαν αυτές που ταίριαζαν στην ομοιοκαταληξία με εκείνες που είχαν σκεφτεί και το τελικό αποτέλεσμα ήταν καταπληκτικό, αφήνοντας ελεύθερη τη φαντασία τους. Κατόπιν, η εκπαιδευτικός βοήθησε ώστε να ενοποιηθούν όλα τα αρχεία σε ένα και μια ομάδα ανέλαβε να μετατρέψει το τελικό αρχείο σε μορφή pdf (Συνοδευτικό υλικό>φάκελος>Καλοκαιρινά_ποιήματα>Ζωγραφιές).

Οι μαθητές/-τριες εργάστηκαν συνεργατικά, επικοινωνήσαν, βοήθησαν ο ένας τον άλλο όπου χρειάστηκε, πραγματεύτηκαν το θέμα της εικονογράφησης και υποσχέθηκαν να παρουσιάσουν στην εορτή λήξης του σχολείου τα καλλιτεχνικά

δημιουργήματά τους, γνωστοποιώντας στους γονείς και φίλους τις εργασίες που πραγματοποίησαν. Οι ομάδες εργάστηκαν στην εφαρμογή pixlr.com, διότι ήταν εξοικειωμένοι από προηγούμενες δραστηριότητες που είχαν δημιουργήσει.

Τεκμήρια

9η & 10η διδακτική ώρα

Οι μαθητές ασχολήθηκαν με τα μηνύματα που περιέχονταν στην ιστοσελίδα της Ελληνικής Ένωσης για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος HELMERA, με σκοπό τη δημιουργία ψηφιακής αφίσας. Αρχικά, η εκπαιδευτικός έδειξε στους μαθητές την παρακάτω εικόνα με σκοπό να αποκωδικοποιήσουν το μήνυμά της.

Ακολούθησε συζήτηση που σχετιζόταν με την επιλογή του γλάρου, ως το μέσον για την προβολή του διαφημιστικού μηνύματος. Οι μαθητές απάντησαν ότι: «ο

γλάρος είναι το κατεξοχήν καλοκαιρινό πουλί, που πετάει σε όλες τις παραλίες και βλέπει από κοντά τα σκουπίδια στις ακρογιαλιές. Γι' αυτό έβαλαν τον γλάρο στη διαφήμιση, ο οποίος μας «περνά» το μήνυμα της προστασίας και της διατήρησης των καθαρών παραλιών».

Ο σκοπός της δημιουργίας ψηφιακής αφίσας ήταν να αναδειχτεί η δομή αυτού του κειμενικού είδους και η αμεσότητα που πρέπει να περιέχει το μήνυμα που θέλει να περάσει. Για να αντιληφθούν καλύτερα οι μαθητές/τριες την παραπάνω δομή, επισκέφτηκαν τη σελίδα με τις θερινές ενημερωτικές εκστρατείες της [Helmepa](#). Επεξεργάστηκαν τα κεντρικά συνθήματα και είδαν τα σχετικά τηλεοπτικά σποτάκια.

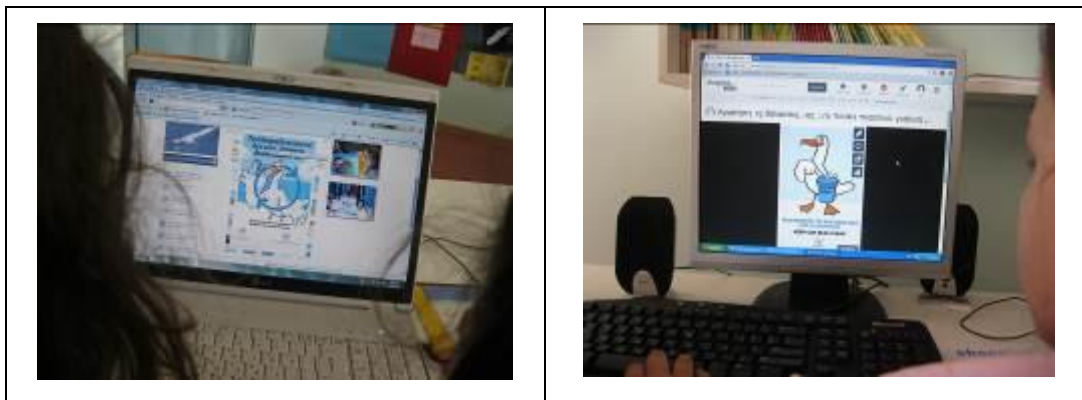
• TV-spots

Στη συνέχεια, τα παιδιά έφτιαξαν τη δική τους αφίσα στην εφαρμογή [ThingLink.com](#) και ακολούθησαν τις οδηγίες του [φύλλου εργασίας 5](#). Η κάθε ομάδα επέλεξε το κεντρικό σύνθημά της, το οποίο αφορούσε τη συμπεριφορά τους στην παραλία. Για την επιλογή του συνθήματός τους, οι μαθητές βοηθήθηκαν από την ιστοσελίδα με τις [σχετικές οδηγίες](#) που αφορούσαν τις καλοκαιρινές συνήθειες. Σκοπός ήταν να αφεθεί ελεύθερη η φαντασία και η δημιουργικότητα των μαθητών, ώστε να αποτυπωθεί το δικό τους μήνυμα στην αφίσα.

Τεκμήρια

Αφού οι μαθητές/-τριες επισκέφτηκαν τη σελίδα με τις θερινές ενημερωτικές εκστρατείες της [Helmera](#), δημιούργησαν έναν φάκελο στην επιφάνεια εργασίας, στον οποίο αποθήκευσαν τις εικόνες με τα μηνύματα του γλάρου (Συνοδευτικό>υλικό>φάκελος>Helmera) και στη συνέχεια αφού η εκπαιδευτικός είχε δημιουργήσει έγγραφη με κωδικούς στην εφαρμογή [ThingLink.com](#), οι ομάδες εισήλθαν και έφτιαξαν την αφίσα τους. Επέλεξαν μια εικόνα από τις αποθηκευμένες στον φάκελο και χρησιμοποίησαν το υλικό που ήδη είχαν δημιουργήσει, όπως τα ποιήματα που είχαν γράψει από προηγούμενη δραστηριότητα και τα βίντεο από την εκστρατεία της helmera στο [YouTube](#) (Συνοδευτικό>υλικό>έγγραφο>Δημιουργία_αφίσας).

Οι ομάδες των μαθητών πληροφορήθηκαν για τα προβλήματα που υπάρχουν στις ελληνικές ακρογιαλιές, εισέπραξαν το μήνυμα των καθαρών ακτών, αρχικά για λόγους υγιεινής προς όλους τους συνανθρώπους και ευαισθητοποιήθηκαν στο υπαρκτό αυτό πρόβλημα. Συνεργάστηκαν, αντάλλαξαν απόψεις, μίλησαν για τα προβλήματα των ελληνικών ακτών και ομαδοσυνεργατικά έφτιαξαν την αφίσα τους. Επιλέχτηκε η εφαρμογή [ThingLink.com](#) και όχι η [edu.glogster.com](#), όπως προτείνεται από το σενάριο, διότι οι μαθητές ήταν εξοικειωμένοι από προηγούμενες δραστηριότητες και επιπλέον η εφαρμογή παρέχει δυνατότητες εισαγωγής εικόνων, κειμένου, βίντεο και ανάρτησης στο ιστολόγιο του σχολείου για δημοσιοποίηση της εργασίας.

11η–13η διδακτική ώρα

Στο δίωρο αυτό οι μαθητές ασχολήθηκαν με ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα, που είναι η εξοικονόμηση του νερού. Αρχικά, επισκέφτηκαν την ιστοσελίδα του [Μικρού Αναγνώστη](#) και ασχολήθηκαν με τη σχετική δραστηριότητα του μήνα, η οποία μας «υπενθυμίζει όσα θα πρέπει να γνωρίζουμε και να μην ξεχνάμε για το πολυτιμότερο αγαθό του καλοκαιριού αλλά και όλου του χρόνου...το νερό!». Η κάθε ομάδα διάβασε τα κείμενα της ιστοσελίδας που προτείνεται και προκλήθηκε συζήτηση για το φυσικό αυτό αγαθό. Οι μαθητές είπαν ότι: «πρέπει να σεβόμαστε το νερό, να το φροντίζουμε για να μην το χάσουμε από τη γη, αλλά πολλές φορές οι άνθρωποι το σπαταλούν και του φέρονται άσχημα, το βρωμίζουν, νομίζουν ότι είναι ατελείωτο και θέλουν να το υποτάξουν. Αλλά όταν το χάσουν και το στερηθούν, τότε θα το εκτιμήσουν και θα καταλάβουν την αξία του, γιατί χωρίς αυτό δεν μπορούν να ζήσουν ούτε μία μέρα». Στη συνέχεια η κάθε ομάδα ασχολήθηκε με τα μενού:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΕ ΚΙ ΑΥΤΟ

Στις «Δραστηριότητες», βρήκαν τους υγρότοπους που προτείνονται στον χάρτη της Ελλάδας και προχώρησαν στην εργασία [«Μάθε κι αυτό»](#). Παρακολούθησαν το ντοκιμαντέρ [«Πωλείται ζωή»](#) από την εκπομπή Εξάντας, που προβάλλεται από την ΕΡΤ και κατόπιν στηρίχτηκαν στις πληροφορίες που δίνονται για τις ποσότητες νερού που χρησιμοποιεί ο άνθρωπος και έλυσαν κάποια απλά προβλήματα που περιέχονται στο [φύλλο εργασίας 6](#). Σκοπός ήταν μέσα από πραγματικά δεδομένα και προβλήματα να αξιολογήσουν την κατανάλωση του νερού και να αντιληφθούν την αξία της εξοικονόμησής του. Η παραπάνω έρευνα επεκτάθηκε και σε πραγματικά δεδομένα, καθώς ζητήθηκε από τα παιδιά να κάνουν μια μικρή έρευνα που αφορούσε την κατανάλωση του νερού στο σπίτι τους. Στη συνέχεια, είδαν μερικές απλές [συμβουλές εξοικονόμησης νερού](#) και δημιούργησαν τις δικές τους οδηγίες λογικής χρήσης του. Η σύνταξη των οδηγιών

έγινε σε ένα εργαλείο συνεργατικής γραφής ([google doc](#)), το οποίο οι μαθητές «κατέβασαν» στην επιφάνεια εργασίας, το αποθήκευσαν, εισήγαγαν τις σχετικές εικόνες από το φάκελο των εικόνων που είχαν φτιάξει και μετέτρεψαν τα ρήματα σε προστακτική έγκλιση. Η βοήθεια της εκπαιδευτικού ήταν απαραίτητη, διότι το εργαλείο συνεργατικής γραφής [google doc](#) που προτείνεται, δεν παρέχει τη δυνατότητα επεξεργασίας. Οι μαθητές/τριες ακολούθησαν όλες τις εργασίες που υπάρχουν στο [φύλλο εργασίας 6](#). Η κάθε ομάδα έγραψε δύο διαφάνειες με οδηγίες και αξιοποίησε δύο εικονίδια της [ιστοσελίδας](#), αφού πρώτα τα παιδιά είχαν αποθηκεύσει τις εικόνες. Οι πέντε ομάδες των μαθητών διάλεξαν από δύο εικόνες η καθεμία, αφού πρώτα συμφώνησαν με ποιες θα ασχοληθούν. Η εισαγωγή των εικόνων δεν παρουσίασε κάποια δυσκολία, επειδή είχαν εργαστεί και στο παρελθόν με παρουσιάσεις. Τέλος, επιτεύχθηκαν οι στόχοι της δραστηριότητας, διότι οι μαθητές αντιλήφθηκαν την αξία του νερού και τους τρόπους εξοικονόμησής του και επιπλέον εξασκήθηκαν στο κειμενικό είδος των οδηγιών, μετατρέποντας την οριστική έγκλιση σε προστακτική (Συνοδευτικό>υλικό>Εργασία_νερού).

Τεκμήρια

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

[\(Πίσω στο κείμενο\)](#)

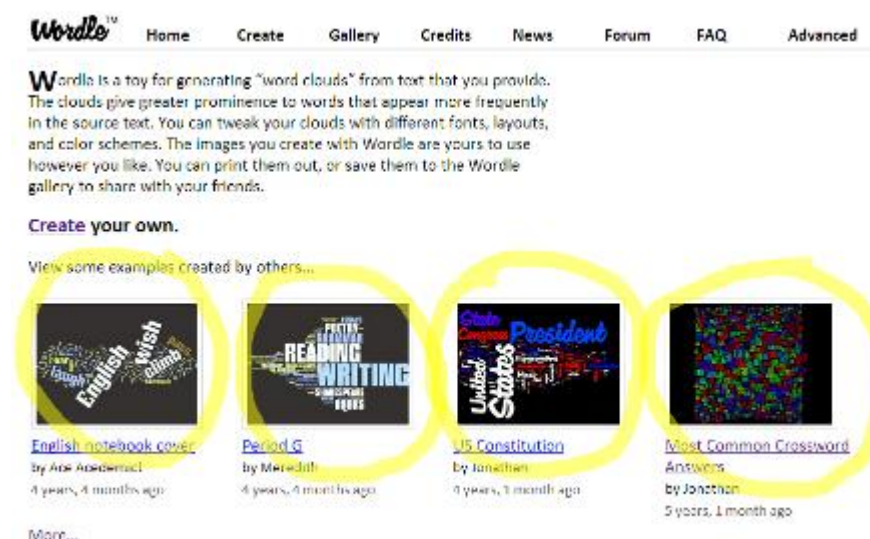
Φύλλο εργασίας 1. Δημιουργώ με λέξεις.

A. Βρίσκω και καταγράφω λέξεις που σχετίζονται με το καλοκαίρι.

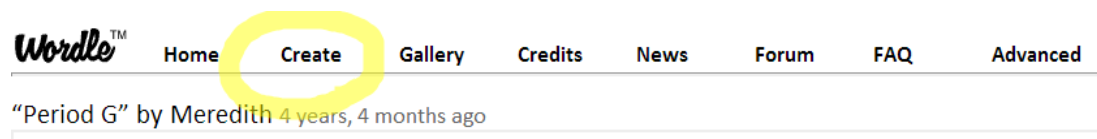
Ο καθένας από εσάς θα πρέπει να σκεφτεί και να καταγράψει λέξεις που σχετίζονται με το καλοκαίρι. Ανοίξτε ένα έγγραφο του Word και γράψτε τες εκεί.

Ας παίξουμε με τις λέξεις που γράψαμε. Χωριστείτε σε 4 - 5 ομάδες. Πατήστε στον παρακάτω σύνδεσμο και επιλέξτε μία από τις εικόνες που σας αρέσει.

<http://www.wordle.net>

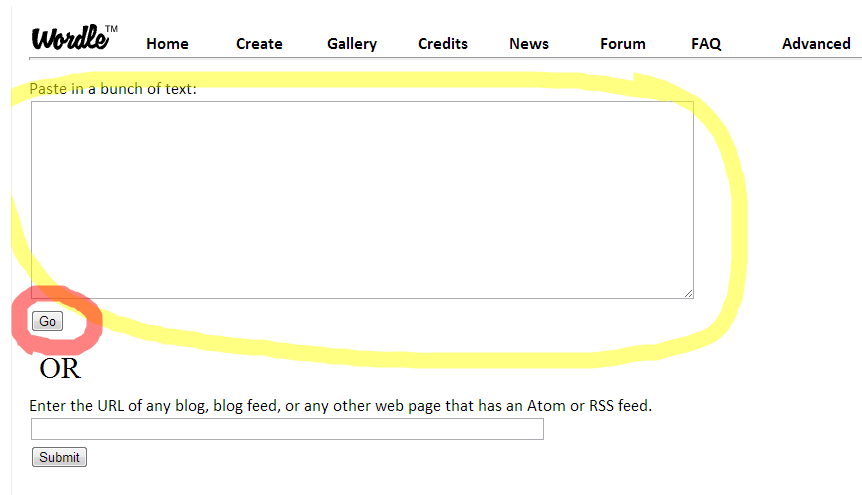
Στο επόμενο παράθυρο επιλέξτε την επιλογή “Create”

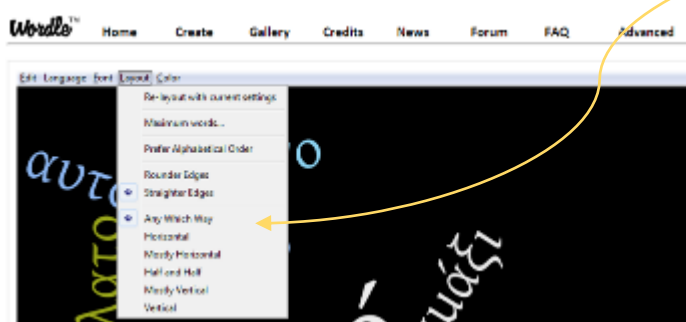
Στη συνέχεια επιλέξτε όλες τις λέξεις που γράψατε στην προηγούμενη καρτέλα: «Λέξεις Καλοκαιριού».

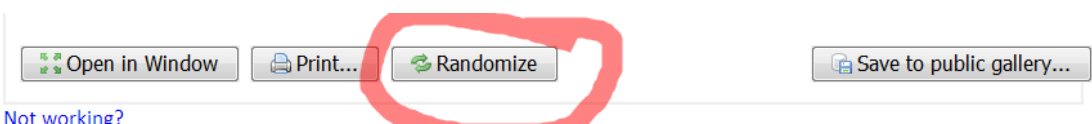
και μεταφέρετε τες στο παρακάτω πλαίσιο (κυκλωμένο με **κίτρινο** χρώμα). Μετά πατήστε την επιλογή «Go» (φαίνεται κυκλωμένο με **κόκκινο** χρώμα).

Μορφοποιήστε τις λέξεις πατώντας το μενού «Layout» και μια από τις παρακάτω επιλογές:

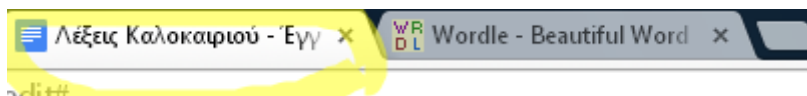

Με τη επιλογή “Randomize” αλλάζουμε τον τρόπο εμφάνισης.

Πατήστε την επιλογή «print screen» στο πληκτρολόγιό σας. Έπειτα μεταβείτε στην προηγούμενη καρτέλα, εκεί όπου γράψατε τις λέξεις του καλοκαιριού (κυκλωμένη με κίτρινο χρώμα).

Πηγαίνετε στο τέλος του εγγράφου, κάντε δεξί κλικ κι επιλέξτε «Paste».

Παρουσιάστε στην ολομέλεια τη δημιουργία της. Οι μεγαλύτερες λέξεις, είναι οι λέξεις που χρησιμοποιήσατε περισσότερες φορές.

Β. Βρίσκω και καταγράφω λέξεις που σχετίζονται με τα συναισθήματα που νιώθω για το καλοκαίρι.

Με τον ίδιο τρόπο, ο κάθε ομάδα, θα πρέπει να καταγράψει λέξεις που σχετίζονται με τα συναισθήματα που νιώθει για το καλοκαίρι. Η δραστηριότητα μπορεί να γίνει σε ένα φύλλο του επεξεργαστή κειμένου και κατόπιν, να τις μεταφέρετε στο wordle.

Γ. Δημιουργήστε κολάζ με καλοκαιρινά αντικείμενα

Αν πηγαίνατε μια βόλτα στην παραλία με την ομάδα σας, τι αντικείμενα θα μπορούσατε να βρείτε στην ακρογιαλιά;

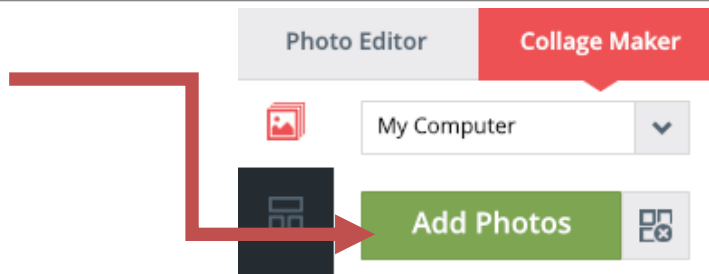
Με τη βοήθεια του δασκάλου σας καταγράψτε όλες τις απαντήσεις σας στη διαδικτυακή εφαρμογή [tagxedo](http://tagxedo.com). Δώστε το σχήμα που θέλετε από την επιλογή «Shape».

Στη συνέχεια, βρείτε εικόνες με τις λέξεις που χρησιμοποιήσατε στη [μηχανή αναζήτησης](http://www.mechanica.com). Αποθηκεύστε τις εικόνες σε ένα φάκελο στον υπολογιστή σας.

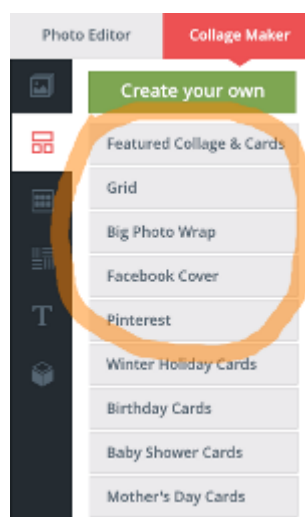
Επισκεφτείτε τη διαδικτυακή εφαρμογή δημιουργίας κολάζ:

<http://www.befunky.com/>

Ανεβάστε τις φωτογραφίες που αποθηκεύσατε στον φάκελο στον Η/Υ.

Επιλέξτε το στυλ της μορφοποίησης (καλό είναι να επιλέξετε ανάμεσα στις πρώτες πέντε κατηγορίες).

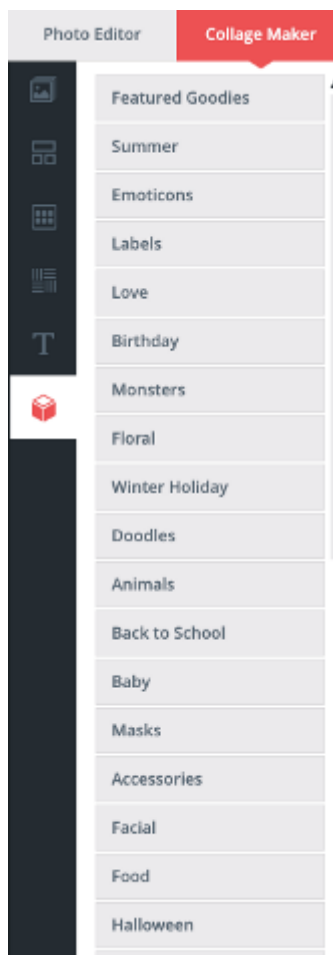

Αλλάξτε το μέγεθος, τα κενά και τις άκρες των φωτογραφιών.

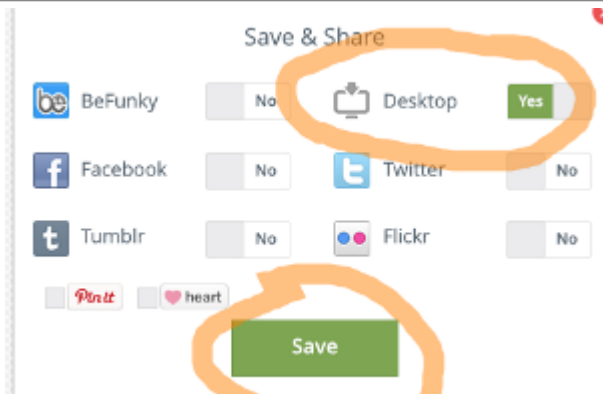
Συμπληρώστε και με άλλα εικονίδια:

Σώστε το αρχείο στον υπολογιστή πατώντας την επιλογή «Save»

Είναι επιλεγμένη η επιλογή αποθήκευση στον υπολογιστή και πατήστε το κουμπί «Save».

Παρουσιάστε το κολάζ στην ολομέλεια. Αιτιολογήστε την επιλογή των φωτογραφιών.

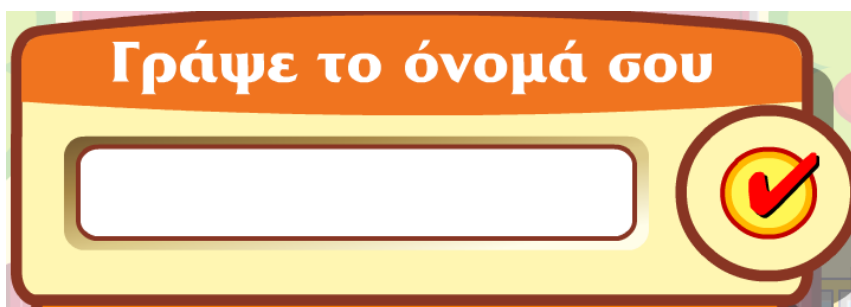
Φύλλο εργασίας 2. Γίνομαι ποιητής.

([Πίσω στο κείμενο](#)).

A. Μαθαίνω για την ομοιοκαταληξία.

Θέλετε να βοηθήσετε στη δημιουργία ενός ποιήματος με τη σωστή ομοιοκαταληξία;

Κάντε κλικ στην παρακάτω εικόνα και γράψτε το όνομα της ομάδας σας.

Επιλέξτε τον Λύκο και τις τέσσερις εποχές.

Έπειτα, το μενού «Το Μαγικό Δέντρο», όπως δείχνει η παρακάτω εικόνα:

Ακολουθήστε τις οδηγίες και συμπληρώστε το ποίημα με τη σωστή ομοιοκαταληξία. Όταν τελειώσετε, απολαύστε την απαγγελία του ποιήματος.

Προσπαθήστε να το απαγγείλετε κι εσείς στην ομάδα σας με τον δικό σας τρόπο. Μοιράστε τους ρόλους: αφηγητής, πουλιά και παιδιά. Απαγγείλετέ το στην ολομέλεια.

B. Απολαμβάνω και επιλέγω ποιήματα.

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του [Σπουδαστηρίου του Νέου Ελληνισμού](#), διαβάστε κι απολαύστε μερικά ποιήματα, διαλέξτε ένα που σας αρέσει και μεταφέρετέ το σε έναν επεξεργαστή κειμένου (Word). Χρωματίστε με ίδιο χρώμα τις λέξεις που σχηματίζουν ομοιοκαταληξία. Προσοχή: για να μην έχετε δυσκολίες στην τροποποίηση επιλέξτε μόνο την περιοχή με το ποίημα κι όχι όλη τη σελίδα, όπως φαίνεται στο παράδειγμα:

Φύλλο εργασίας 3. Αφηγούμαι ιστορίες και παραμύθια. (Πίσω στο κείμενο).

Τι θα λέγατε να πάμε κατασκίνωση μαζί με τον λύκο;

Πατήστε πάνω στην εικόνα κι επιλέξτε το μενού «Ο Λύκος και οι 4 εποχές»

Επιλέξτε το μενού «Το παραμύθι»

κι απολαύστε την ιστορία του καλλιεργημένου λύκου. Προσέξτε τη σημασία της απαγγελίας και των σημείων στίξης.

Έπειτα, επιλέξτε το μενού «καλοκαίρι» και ο λύκος θα σας διαβάσει το ημερολόγιο ενός παιδιού.

Στη συνέχεια, βοηθήστε τον λύκο και τα παιδιά να γράψουν τα δικά τους ημερολόγια. Μπορείτε να επιλέξετε τα ημερολόγια κι από το μενού «Επιλογές», όπως φαίνεται στην εικόνα:

Ακολουθήστε τις οδηγίες και γράψτε τα ημερολόγια.

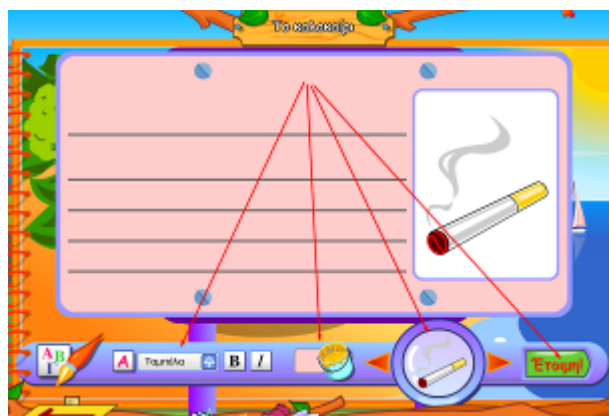
Την πρώτη ημέρα, τη Δευτέρα, θα γράψετε για το ταξίδι. Επιλέξτε τη Νεράιδα για βοήθεια και το ημερολόγιο, για να γράψετε.

Τη δεύτερη ημέρα, την Τρίτη, θα επιλέξετε τους αριθμούς για να γράψετε για τον ουρανό, τη θάλασσα, την κατασκήνωση και τη φύση.

Την τρίτη ημέρα, την Τετάρτη, θα ετοιμάσετε μερικές ταμπέλες για τη σωστή συμπεριφορά στην παραλία.

Την τέταρτη ημέρα, την Πέμπτη, θα ακούσετε και θα μάθετε για ένα ωραίο παραμύθι που είπε ο Λύκος. Ακολουθήστε τις οδηγίες, βάλτε στη σειρά τις εικόνες και φτιάξτε μια δική σας ιστορία.

Στο επόμενο στάδιο βρείτε τη χαμένη κάρτα και ζωγραφίστε την.

Τέλος, παρουσιάστε τη δική σας εκδοχή μιας «παραμυθοσαλάτας» από κάρτες διαφόρων παραμυθιών.

Αφού τελειώσετε τα ημερολόγιά σας, εκτυπώστε τα και παρουσιάστε τα στην ολομέλεια.

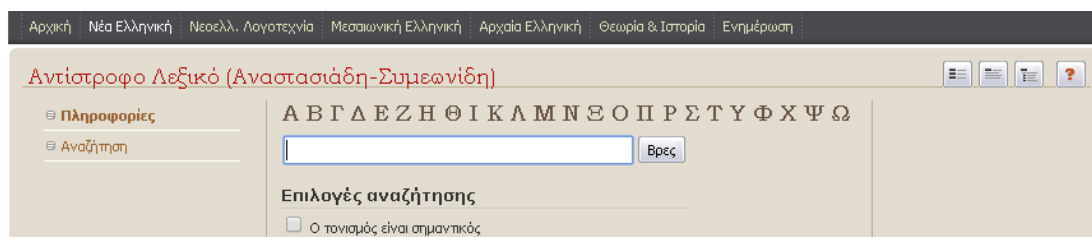

Φύλλο εργασίας 4. Γράφω τα δικά μου ποιήματα. ([Πίσω στο κείμενο](#)).

[Πατήστε εδώ](#) για να δείτε μερικά ποιήματα που έφτιαξαν οι μαθητές ενός άλλου σχολείου.

Τι θα λέγατε να φτιάξουμε κι εμείς τα δικά μας ποιήματα που να αφορούν το καλοκαίρι και να τα ανεβάσουμε στην ιστοσελίδα της τάξης μας ή του σχολείου; Η κάθε ομάδα θα ετοιμάσει ένα ποίημα, θα το εικονογραφήσει και θα το παρουσιάσει στην ολομέλεια. Μπορείτε επίσης να το μελοποιήσετε με τη βοήθεια του/της μουσικού του σχολείου σας.

Για να βρείτε λέξεις με ίδια κατάληξη, επισκεφτείτε το αντίστροφο [ηλεκτρονικό λεξικό](#) και πληκτρολογήστε την κατάληξη μιας λέξης, για να βρείτε τις λέξεις που κάνουν ομοιοκαταληξία.

Το Αντίστροφο λεξικό είναι πρόσφορο για αναζήτηση λέξεων βάσει της κατάληξής τους. Πληκτρολογώντας μία οποιαδήποτε κατάληξη θα εμφανιστεί η λίστα των λέξεων του λεξικού με την κατάληξη αυτή. Ισχύουν οι ίδιοι κανόνες πληκτρολόγησης λημμάτων με τη διαφορά ότι δεν απαιτείται η χρήση του * στην αρχή. Για παράδειγμα, πληκτρολογώντας "ισμός" θα εμφανιστούν οι ίδιες λέξεις με το εάν πληκτρολογήσετε "ισμός". Μπορείτε ωστόσο να χρησιμοποιήσετε το * για πιο περίπλοκα πρότυπα καταλήξεων.

• ΕΙΣΑΓΩΓΗ

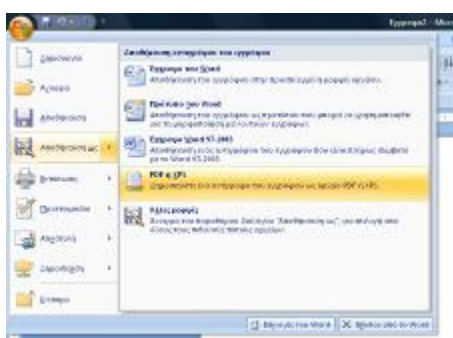
1 Το λεξιλόγιο

Γράψτε το ποίημα σε έναν επεξεργαστή κειμένου (Word) και εικονογραφήστε το με τη βοήθεια της εφαρμογής [pixlr.com](#). Αφού τελειώσετε τη ζωγραφιά σας, μπορείτε να

προσθέσετε κείμενο από τα ποιήματά σας. Με τη βοήθεια της δασκάλας σας, μεταφέρετε τη ζωγραφιά στο αρχείο του επεξεργαστή κειμένου.

Όταν ολοκληρώσετε την εργασία σας, ο δάσκαλός σας, θα σας βοηθήσει να ενοποιήσετε όλα τα αρχεία σε ένα αρχείο και να το σώσετε σε μορφή pdf, όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα:

Δημιουργήστε ένα ψηφιακό βιβλίο, ανεβάζοντας το αρχείο pdf στην εφαρμογή yumpu.

Τέλος, τα ποιήματά σας, σε μορφή ψηφιακού βιβλίου, ανεβάστε τα στην ιστοσελίδα του σχολείου ή της τάξης. Η δασκάλα σας θα σας βοηθήσει και σε αυτό.

Φύλλο εργασίας 5. Δημιουργώ αφίσες.

([Πίσω στο κείμενο](#))

Το καλοκαίρι είναι μια εποχή που μας αρέσει να απολαμβάνουμε τη θάλασσα. Πρέπει όμως να προσέχουμε και μερικά πράγματα. Συζητήστε στην ομάδα σας και γράψτε μερικές καλοκαιρινές οδηγίες για παιδιά. Αποφασίστε για το κεντρικό μήνυμα της ομάδας σας προς τους συμμαθητές σας. Δημιουργήστε τη δική σας αφίσα που να περιέχει το κεντρικό μήνυμά σας και αποφασίστε για τον τρόπο που θα το παρουσιάσετε.

- Ενεργοποιήστε τον σύνδεσμο ThingLink.com και φτιάξτε μια αφίσα.
- Κάντε είσοδο με τους κωδικούς που θα σας δώσει η δασκάλα σας.

- Πατήστε το μενού: **ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΤΕ**
- Επιλέξτε από το φάκελο Helmera, την κατάλληλη εικόνα.

Θυμηθείτε τον τρόπο δημιουργίας αφίσας, τα δομικά της στοιχεία και τα μηνύματα που πρέπει να περιέχει. Αξιοποιήστε, επίσης, το υλικό των προηγούμενων δραστηριοτήτων (π.χ. τα ποιήματα, τις εικόνες, τα κολάζ και τις ζωγραφιές σας). Ετοιμάστε την αφίσα σας και ανεβάστε την, με τη βοήθεια του δασκάλου, στο ιστολόγιο της τάξης. Μπορείτε να προσθέσετε και σχετικά βίντεο από την εκστρατεία της helmera στο YouTube.

Φύλλο εργασίας 6. Η αξία του νερού.

([Πίσω στο κείμενο](#)).

Ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα του σύγχρονου ανθρώπου είναι η εξοικονόμηση του νερού. Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του [Μικρού Αναγνώστη](#) και δείτε τη σχετική δραστηριότητα του μήνα, η οποία μας «υπενθυμίζει όσα θα πρέπει να γνωρίζουμε και

να μην ξεχνάμε για το πολυτιμότερο αγαθό του καλοκαιριού αλλά και όλου του χρόνου...το νερό!».

Πατήστε το μενού «[ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ](#)» και κάντε μερικές από εκείνες που θα αποφασίσει η ομάδα σας.

Διαβάστε τις πληροφορίες του μενού «[ΜΑΘΕ ΚΙ ΑΥΤΟ](#)», και λύστε τα παρακάτω απλά προβλήματα:

- Ο Γιάννης έχει πέντε βαμβακερά μπλουζάκια. Πόσες μανιέρες χρειάστηκαν για να καλλιεργηθούν;
- Η Αννούλα μέτρησε πως στο σπίτι της χρησιμοποιούν το καζανάκι της τουαλέτας 15 φορές την ημέρα. Μπορείτε να βρείτε πόσα λίτρα νερού (ή μεγάλα μπουκάλια) καταναλώνουν;
- Ο Κώστας, επίσης, μέτρησε πως στην οικογένειά του χρησιμοποιούν το μπάνιο για περίπου 25 λεπτά. Μπορείτε να βρείτε πόσα λίτρα νερού (ή μεγάλα μπουκάλια) καταναλώνουν;
- Κάνε μια μικρή έρευνα. Ρώτησε τους γονείς σου πόσες φορές την ημέρα χρησιμοποιείτε το καζανάκι και πόσα λεπτά κάνετε μπάνιο. Υπολόγισε πόσα λίτρα νερού καταναλώνετε καθημερινά στην οικογένειά σας για τις παραπάνω δραστηριότητες.

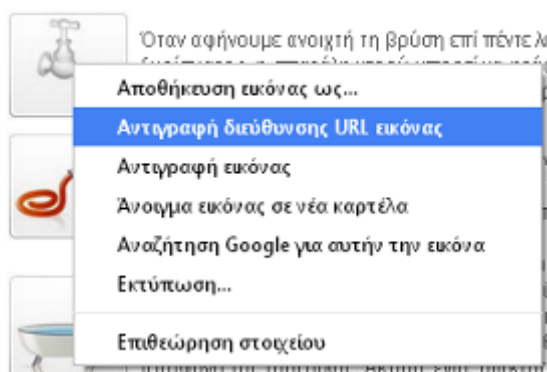
Οδηγίες εξοικονόμησης νερού.

Διαβάστε μερικές απλές [συμβουλές εξοικονόμησης νερού](#) και συζητήστε τες στην ομάδα σας. Στη συνέχεια γράψτε μερικές οδηγίες σχετικές με αυτές που διαβάσατε στην προστακτική έγκλιση, στο β' πληθυντικό πρόσωπο.

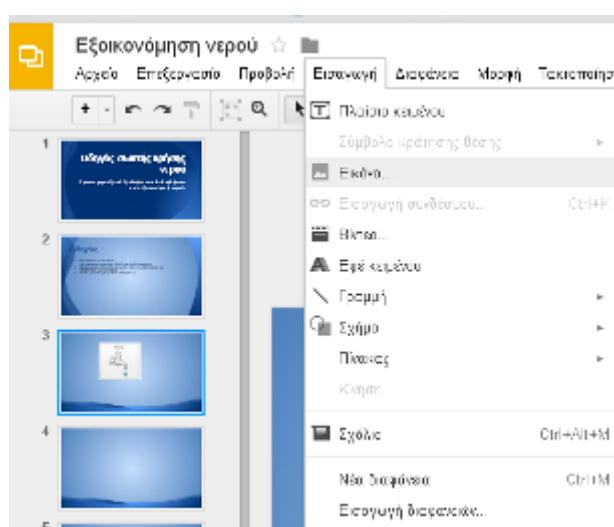

Χωριστείτε σε 5 ομάδες και διαλέξτε από δύο εικονίδια που υπάρχουν στην παραπάνω σελίδα. Επισκεφτείτε ένα εργαλείο συνεργατικής γραφής ([google doc](#)), στο οποίο θα μεταφέρετε τις σχετικές εικόνες και γράψτε το κείμενο με τις οδηγίες, μετατρέποντάς τες σε έγκλιση προστακτική στο β' πληθυντικό πρόσωπο.

Για να μεταφέρετε τις εικόνες πατήστε πάνω στην εικόνα, με δεξί κλικ κι επιλέξτε το μενού: «Αντιγραφή διεύθυνσης URL εικόνας».

Πηγαίνετε στην ιστοσελίδα που γράφουμε τις οδηγίες [google doc](#), πατήστε το μενού: εισαγωγή/εικόνα.

Επιλέξτε το μενού «Κατά διεύθυνση URL»

κι επικολλήστε τη διεύθυνση στο αντίστοιχο πλαίσιο. Η εικόνα θα μεταφερθεί στη διαφάνεια.

Έπειτα γράψτε στο πλαίσιο κειμένου τη σχετική οδηγία.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο αφορά την τελευταία διδακτική ενότητα του σχολικού εγχειριδίου της γλώσσας, τοποθετείται χρονικά στο τέλος του διδακτικού έτους, διαπραγματεύεται ένα ευχάριστο για τα παιδιά θέμα -το καλοκαίρι- και συγχρόνως τα εμπλέκει σε ένα σημαντικό περιβαλλοντικό πρόβλημα, την αξία του νερού ως πηγή ζωής και τα οφέλη της εξοικονόμησής του. Ο εφαρμοστής του σεναρίου μπορεί να το επεκτείνει σε διάφορες ακόμα δραστηριότητες, ανάλογα με τις δυνατότητες της τάξης και τον χρόνο που θα θελήσει ο/η εκπαιδευτικός να αφιερώσει.

- Προτείνεται να γίνει κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού από τους μαθητές η καταγραφή ενός ημερολογίου. Εφόσον υπάρχει η σχετική εξοικείωση, θα μπορούσαν οι μαθητές να καταγράψουν το ημερολόγιό τους σε ένα εργαλείο συνεργατικής μάθησης wiki, στο οποίο θα έχουν πρόσβαση και δικαιώματα γραφής όλοι οι μαθητές της τάξης. Με τον τρόπο αυτό η τάξη μας διατηρεί ενεργό το ενδιαφέρον των μαθητών κατά τη διάρκεια των διακοπών και δημιουργείται ισχυρό κίνητρο γραφής.
- Στη συγκεκριμένη εφαρμογή, προβλήθηκε το ενδιαφέρον ντοκιμαντέρ από τον εξάντα με τίτλο «[Πωλείται Ζωή](#)» που εξέταζε τη μεγαλύτερη αγορά νερού του κόσμου που έχει στηθεί στην Χιλή.
- Σε μεγαλύτερη τάξη θα μπορούσε επίσης, να αξιοποιηθεί και ο «[Σταγονούλης](#)» και κυρίως οι πρώτες 14 σελίδες καθώς και η 35^η σελίδα, με τη μέθοδο project – ερευνητική εργασία. Υπάρχουν ενδιαφέρουσες πληροφορίες για το νερό, τους φυσικούς πόρους και την εξοικονόμησή του.
- Τέλος, θα μπορούσε να αλλάξει και ο τρόπος παρουσίασης. Τα παιδιά θα μπορούσαν να τραγουδήσουν το ποίημα το Παλαμά και να δημιουργήσουν ένα βίντεο ενσωματώνοντας σε αυτό τις ζωγραφιές και τα κολλάζ που δημιούργησαν.

Γενικά, ο εφαρμοστής του σεναρίου μπορεί να το εμπλουτίσει ανάλογα με τη δική του δημιουργική οπτική και τις ανάγκες της τάξης του.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Τα φύλλα εργασίας που δίνονται από τον δημιουργό του σεναρίου, παρέχουν αναλυτικές οδηγίες για τον τρόπο εργασίας των μαθητών. Επειδή όμως το σενάριο εφαρμόστηκε σε μαθητές της Γ΄ Τάξης, με δεδομένες τις αναγνωστικές δυσκολίες από αρκετούς μαθητές, η εκπαιδευτικός είχε αρχικά μελετήσει και ετοιμάσει τα συνεργατικά περιβάλλοντα που προβλέπονταν. Αναλυτικότερα:

- Οι ομάδες των μαθητών δημιούργησαν όλες τις προτεινόμενες δραστηριότητες.
- Δημιούργησαν λεξιγραφήματα, δικά τους ποιήματα με ομοιοκαταληξίες και τα εικονογράφησαν.
- Ενεπλάκησαν σε δραστηριότητες αφηγηματικού και γραπτού λόγου και εμπέδωσαν γραμματικά φαινόμενα.
- Δημιούργησαν ψηφιακό βιβλίο στην εφαρμογή [yumpu](#) και ψηφιακή αφίσα, μεταφέροντας το μήνυμα της προστασίας του περιβάλλοντος.
- Παρακολούθησαν το ντοκιμαντέρ από τον εξάντα με τίτλο «[Πωλείται Ζωή](#)» και ευαισθητοποιήθηκαν σε ένα τόσο σημαντικό θέμα για όλη την ανθρωπότητα.
- Τέλος, μέσα από τις δραστηριότητες επικοινωνήσαν, ανέπτυξαν ομαδοσυνεργατικά τις εργασίες, αλληλεπίδρασαν μεταξύ τους αλλά και με το μέσον (υπολογιστή).

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Hughes, J. 2007. *Poetry. A Powerful Medium for Literacy and Technology Development*. Ontario, Canada: The Literacy and Numeracy Secretariat.

<http://www.edu.gov.on.ca/eng/literacynumeracy/inspire/research/Hughes.pdf>

[01.04.2014]

ΙΤΥ. 2002. Εκπαιδευτικό Λογισμικό στο επιχειρησιακό πρόγραμμα: «Κοινωνία της Πληροφορίας» με τίτλο: «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στην Αξιοποίηση Των Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών Στην Εκπαίδευση». Πάτρα: ΥΠΕΠΘ & ΕΕ & ΕΚΤ.

ΙΤΥ & Π.Ι. 2008. «Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης», με τίτλο: *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στη χρήση και αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία*. Πάτρα: ΥΠΕΠΘ & ΕΕ & ΕΚΤ.

Κόμης, Β. 2004. *Εισαγωγή στις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών*. Αθήνα: Εκδ. Νέων Τεχνολογιών.

Κουτσογιάννης, Δ. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ <http://dialogos.greek-language.gr/mod/folder/view.php?id=39> [06.04.2014].

Μακράκης, Β. 2000. *Υπερμέσα στην εκπαίδευση – κοινωνικο-εποικοδομιστική προσέγγιση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Νικολαΐδου, Σ. 2009. *Λογοτεχνία και Νέες Τεχνολογίες – Από τη θεωρία στη διδακτική πράξη*. Αθήνα: Κέδρος.

Ράπτης, Αρ. & Αθ. Ράπτη. 2006. *Μάθηση και Διδασκαλία στην εποχή της Πληροφορίας: Ολική Προσέγγιση, τ. Α΄*, Αθήνα: αυτοέκδοση.

Σολομωνίδου, Χ. 2006. *Νέες Τάσεις στην Εκπαιδευτική Τεχνολογία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Χαραλαμπίδης, Α. & Σ. Χατζησαββίδης. 1997. *Διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: Θεωρία και πρακτική εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

Χατζησαββίδης, Σ. 2003. Η διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στο πλαίσιο των πολυγραμματισμών. (προετοιμασία του κοινωνικού μέλλοντος των μαθητών), *Φιλολογος* 113, 405-414: <http://users.auth.gr/~sofronis/dimos/docs/ergasia94.pdf> [13.11.2013]

Vygotsky, L. 1993. *Γλώσσα και σκέψη*. Αθήνα: Γνώση.